

Tillverka Er egen TVÄL
och spara pengar!
Allt vad ni behövs är
en bit av denna
GILLETTS PURE FLAKE LYE
Fullständig bruksanvisning med varje burk.
Eder specialhandlare säljer det.

ORDET FRIT

UTAN.

ENSAM jag mig känner utan stöd och väner. Kommer några glädjestunder är det nästan som ett under.

Suckar hörs, ej skratten, ändlös dog, och nättan ännu mer ändlös skriker, ingen tröstar när jag lider.

Herre utan pengar mister sina drängar. Utan guld, då är det nära att man även saknar ära.

För att kunna brinna, eld må brännbart finna, själva kärleken må malas, guld är kallt, men då ej ratas.

Nåd är vänskap pröva, det bör ej bedräva, att den söker när det gäller, då man ansträp på den ställer.

Hoppet är det sista som man borde mista, seider det, ja då är givet föga glädje kvar i livet.

CALGARY JUL 1927.
C. NIC. TORGEN.

Mitt adoptivland!

Det finns ett land! Jag trånat dit. Det är jag ut mig gläder. Det var ut min dröm så blid i vårens ljusa dager.

Och snart jag inom gränsen stod. Förutan pengar, men dock modt och hälsa, varmt var och mitt blod. Och mycket då man haver.

En maka god! Var och min lott. Och trevna barn så rara. Och ladugård, en stor, bastant. Det är ju rikedom, och snart jag en skara.

Nu gällde det att bryta mark. Att vara ut ryggen stark. Och röja upp den vida park. Och jämt i selen vara.

Jag köpte hästar två och plog. Jag läste från min granne. Vi hjälptes åt i ok vidrög. Att odla, jag och Janne.

Men odlad blev dock prärens hav. Man gav ej upp den öden. Man sågde såd som skördar gav. Då sommaren var förleden.

Man byggde hus. Så nätt, galant. Och ladugård, en stor, bastant. Det är ju visserligen sanna Canada är framöden.

TJADER.

FRAGOR.

Jag ser att S. C. T. besvarar frågor framställda av tidningens läsare. Vore tackam om jag kunde få nedanstående besvarade i tidningen:

1. När kom den första svensken till Canada?
2. När fick emigrationen från Sverige till Canada någon nämnvärd betydelse?
3. Hur många svenskar ha i medeltal kommit till Canada under de sista fem åren?
4. Med vad slags arbete sysslar majoriteten av den svenska befolkningen?
5. Hur många svenskar finns i Canada?
6. Flugs någon föreningsverksamhet av nämnvärd betydelse bland svenskarna i Canada?

SVAR:

1. Det är troligt att bland Loff Erikssons besättningar fanns personer av svensk härkomst, då Loff Eriksson enligt gamla öfverskrifter är av en jämförbart släkt, som utvandrade till Norge till Island. Loff föddes som bekant i Norge och härstammar från Erik den Röde. Enligt Canadiana Chronica deltog en svensk föregående office i början av 1800-talet i striden mellan Hudson Bay bolagets ämbets vid Severa Ochs och det i Montreal av fransmän och skottar bildade konkurrensbolaget The North West Company.

Den sista nu levande och för red. kända svensken i Canada torde vara Mr. M. P. Petterson, Winnipeg, som i början av 1870-talet anlände från Sverige.

2. Invandringen till Canada från Sverige började mera allmänt på 1830-talet och tog ganska stor omfattning på 1890-talet. C. P. R. annonserade vid den tiden ganska kraftigt i svenska tidningar i Sverige angående Canada och hade redan då ett flertal ombud i Sverige.

3. Enligt beräkningar ha under de senaste 5 åren per år ungefär 3-4000 personer invandrat till Canada.

4. Majoriteten av svenska immigranter hava ägnat sig åt landbruksarbete, men även skogarna, gruvarna och byggnadsverksamheten har haft användning för avsevärt stort antal svenskar.

5. Enligt statistiken är det i Canada finnas mellan 70-75,000 personer av svensk härkomst, en stor del av dessa hava emellerit anlänt från U. S. A.

6. Vasaorden är den största svenska organisation i Canada med ett 10-tal lokaler och en medlemmestär av ungefär 900. I. O. G. T. har sex lokaler samt ungefär 200 medlemmar. Sjukhjälpföreningen Norden i Winnipeg är den äldsta skandinaviska nu existerande föreningen och har 115 medlemmar. Svenska Förbundet i Canada har 3 lokaler samt ett 100-tal medlemmar. Ett flertal svenska sällskap och organisationer finnas dessutom i olika platser i landet.

Tre svenska kyrkosamfund finnas även, spridda över landet, Svenska Lutherska kyrkan, församlad i Canada konferensen av Augustana synoden, Svenska Missionsskyrkan och Svenska Baptistkyrkan.

Hon Motherwell, jordbruksministern i federalregeringen besöker Dubuc, Sask.

Från S. C. T:s korrespondent.

Tidningen den 27 december hade ett trevligt färdigt och affärsmän i Dubuc anmodat Hon. Motherwell, jordbruksministern i federalregeringen att besöka Dubuc. Med anledning därav hade även anordnats en bankett till minnstenens ära. Motherwell som har sitt hem i Abenotti, Sask., fräste ju i västra Canada och var därför villigt att närvara. Flera kortare uttalanden, några sånger av sångerskor följde. Hon Motherwell blev anmodad att yttra några ord till de närvarande. Hon talade ungefär en och en halvtimme och Eder korrespondent vill här söka beröra en del av vad som behandlades.

Först berättade talaren vägrigheterna i Kinga regering innan den av generalguvernören upplöstes och de konservativa övertogs av regeringen. Om en medlem av parlamentet gick ut för att ta sig en "rok" eller dricka ett glas vatten, vore det av partierna i minoriteten. Vi känna ju till hur länge de konservativa höll makten innan även de flesta hemsända och nya val företogs som gav King och de liberala en större majoritet och har den nu, varande regeringen haft mycket svårt att komma över alla de förvecklingar som åstadkommes genom dessa ombytningar av regering.

Så berättades "Old age Pension" Den nya fråga vitar nu hos de olika provinsernas regeringar. Hudson Bay berättades vid flera tillfällen och talaren förklarade regeringens ställning till hamnfrågan, samt framhöll hur inga tillförlitliga uppgifter funnos angående Fort Nelson eller Fort Churchill och att regeringen efter att ha fått Mr. Palmers från England av regeringen engagerad hamnexpert uttalande att det skulle taga hälften så mycket pengar att utveckla Fort Churchill, blev regeringen färdig med denna fråga, varvid det beslöt att 100 miljoner av den nya järnvägen skulle byggas under 1928.

Som jordbruksminister kom Hon. Motherwell sedan i sitt össe när han talade om bönstället i Toronto, där 43 ländor vore representerade med 8,000 deltagare och 3,000 deltagare. Talaren framhöll hur ett speciellt järnvägsarbete besökte hela Canada med en del av dessa deltagare under 26 dagar och hur ministern själv som var med, under denna tid, lärde mera om Canada än han visste fört.

Berörde sedan "Stock Yards" och utställningsområdet i Toronto som var den störste som fanns. En "live stock" byggd som upptog 13 acre

Från norra kvarteret i Jönköping till världsbörserna i London och New York.

Några data ur den svenska tändsticksindustriens utveckling.

Det är inte för mycket sagt då man påstår, att de svenska tändstickorna äro kända och världsberömda på hela jorden. Londonborna och kineserna, japanerna och hottentotterna, berberna och sydamerikanerna, alla använda de sig av denna förträffliga material som vi svenskar känna till sedan barnsben, så snart det är fråga om att tända en cigarr, göra upp eld, lysa sig i mörkret och så vidare. Men så står också för närvarande mer än en tredjedel av världens tändsticksproduktion under svensk inflytande och av Ården 1,900,000,000 inåre användes mer än sexhundra miljoner tändstickor som äro tillverkade vid svenska fabriker eller av företag, som stå i intim förbindelse med Svenska Tändsticksaktiebolaget. Bolaget tillverkar årligen vid sina fabriker och utländska fabriker tio miljoner askar med i genomsnitt 60 stickor i varje ask. Det blir 30,000 stickor per sekund och motsvarar en sticka per dag för varje människa på jorden! Bolaget har tack vare sina varors odslaputabla överlägsenhet och sina ledande mäns energi och duglighet blivit en makt att räkna med och dess aktier äro eftersökta papper på de största börserna i världen. För inte länge sedan kunde pressen meddela att det gjorts ett stortveck på den internationella finansmarknaden då det övertog en del av Frankrikes amerikanska statskuld, på vilkor som franska staten själv aldrig skulle kunnat åstadkomma under nuvarande förhållanden.

Det bör under sådana förhållanden vara av stort intresse att kasta en blick på denna utveckling, som säker: är enastående i vår industriella historia.

Det är nu hundra år sedan de första tändstickorna kommo ut i marknaden. Det var den engelske apotekaren John Walker som kallade friction lights. Från England överfördes kännedom om dessa tändstickor först till Frankrike och sedermera tillverkas de av österrikarna J. Siegel och L. Preschel samt S. von Römer i Wien. Äran av att först hava tillverkat repstickor i Sverige tillfaller läraren vid Teknologiska Institutet i Stockholm, sedermera professor, J. S. Bagge, som år 1836 i Stockholm uppträdde "J. S. Bagge & Co:s" fabrikk för "k. s. Bagge" med försäljningsställe i huset Drottninggatan n:o 52. Dessa stickor kallades av och var i två välsägar fanns anlagd inom området. Vidare framhölls en bankett för 500 personer under nämnda utställning arrangerats vid vilken alla maten hade tagits från hela Canada. Manitoba hade sånt ett härbt tonkalkoner och "pampin" för "pampin". Denna "pampin" hade växt söda upp vid Milospet 42 efter Hudson Bay järnvägen, Sanktadewan hade bidragit till sin n:o 1 Marquis vete, och så hade varje provins bidragit med sin specialitet.

Talaren berättade sedan flygtalstörerna vid Hudson Bay sedan för att utverka inflyttningarna. I år var denna årligtållande öppen för trafik åttio efter St. Lawrencefloden frust utng och även om lagen vete skulle kunna förändras över Hudson Bay hade bidragit till sin n:o 1 Marquis vete, och så hade varje provins bidragit med sin specialitet.

Som regeringen nogaigt en del händer angående dessa ställning till immigrationsfrågan i förväg av en in, vandring som omfattade alla många nykommare från andra länder som från England.

Därefter omtalade ministern att jordbruksdepartementet har 50 man som arbetar för att utexperimentera en teoretiskt som kan stå emot rost, och att den gamla teorin om "barberry bush" som uphöv till rost, inte befinnas vara riktig, samt hur experimenter utfördes med flysmaskiner för att sprida ut en solution som öddar rosten över vete. Detta har utförts med gott resultat, och har av privatpersoner som försökt denna metod ansetts som ekonomiskt utförbar. Numera arbetas på att få vete att gro på kortare tid o. har jordbruksdepartementet vete som mognar på 100 dagar och skall experimenteras i Indian Head så i 100 acre av denna vete sort under 1928. Det bör kanske omtalans att "red five" tar 120 dagar och Marquis 110 dagar att mogna. Ävenledes framhölls hur departementet nu använde sig av drivhus för att därmed kunna gro två skördar av denna experiment om året i stället för en.

Detta var i huvudsak vad Motherwell berättade i sitt tal. Efteråt fick han besvara en hel del frågor, framställda av de närvarande angående stadsplan för Fort Churchill skulle bli färdigt till våren, och hade regeringen approprierat allt land och måste alla köp ske genom regeringens ombud.

Den liberala föreningen för Dubuc organiserades innan banketten avslutades varföre man utslut sjöng "God save the King".

Oscar Freed.

god tändsticka, utan även att tillhandahålla den i en tilläggande och praktisk förpackning. De införde såsom standardstyret den praktiska förpackningen med innerkast och omläpande ytterkast eller fodral, som numera är förhärskande, och som ej övertärfats av någon annan under tidernas lopp upfunnen förpackning. De bägge sidosorna på ytterkastet bildade ett fast och gott underlag åt pianmassan, och askens översida lämnade plats för etikett med lagligen skyddat varumärke och, om så behöves, någon anvisning eller uppgitt om stickantal. På många håll identifierar man ännu begreppet "svenska tändstickor" med äkterhetständer och av trä i dylik förpackning. Sådana benämnas denna typ av tändstickor allmänt i Frankrike "Allumettes Suédoises", i Tyskland "Schwedenhölzer" och i England "Swedish Matches".

I det föregående har redan angivits, att Jönköpings Tändsticksfabrik, den så kallade gamla fabriken, var den första, som lyckades att med framgång bedriva tändstickstillverkning, och där stod sålunda industriens vägsa. Firman J. & C. Lundström tillkomst år 1846 har redan omtalats. År 1857 utvärdsde bröderna Lundström i förening med herr J. Ad. Malmsten en inbjudan att bilda Jönköpings Tändsticksfabrik, med ändamål att övertaga firman J. & C. Lundström jämte densamma tillhörande fabriken. Den 8 januari 1858 fick detta bolag sin bolagsordning fastställt. Till disponent utsågs 1853 Bernhard Hay och till fabriksledare A. L. Sjögren.

När Hay år 1858 avgick från disponentfunktionen efterträddes han av friherre Ivar Fock, som inledde disponentskapet under två år, varefter nuvarande kabinettkammarherre B. Hay blev bolagets disponent och verkställande direktör. Disponent Ivar Strömberg förestår fabriken sedan år 1915. Detta fabriksförvald utgjordes stommen till den år 1903 utförda sammanläggningen av flertal svenska tändsticksfabriker under namn av Jönköpings och Vulcans Tändsticksfabriksaktiebolag.

Det lyckade resultat, varmed Jönköpingsfabriken bedriva, förnåddes många personer att uppträda konkurrensfabriker. Det var en tid, då tändsticksfabriker växte upp i landet med en förfärande hastighet för att i de flesta fall lika hastigt upphöra. Andra till Norrland sträckte sig intresset för industrien. Helt få trakter i mellersta och södra Sverige ha varit utan egen tändsticksfabrik. Där ej de lokala förhållanden lagt hinder i vägen för alla dessa fabrikers existens, ha de konkurrerats ihjäl av de äldre och större fabriken. Bland dem, som stått sig i konkurrensen, kunna då nämnas följande, nämligen tändsticksfabriken i Lidköping. Västerrik Kalmar, Vänersborg, Tidaholm, Växjö, Uddevalla, Mönsterås, Göteborg, Västlanda och Anneberg.

Vid det innevarande århundradets inbrott framkommo planer på en koncentration inom den svenska tändsticksindustrien. Det var förmålligt kammarherre F. W. Löwendal, innehavaren av firman Trummer & Co. Successorer i London, som först förde frågan om en sammanslagning på tal. Firman Trummer & Co. Successorer hade sedan många år tillhåll arbetat såsom exportagenter för de större tändsticksfabriken i Sverige, men dessutom hade Löwendal ett direkt intressen som ägare och aktieinnehavare i några fabriker i Sverige. Den framstående ställning herr Löwendal intog inom såväl industrien som försäljningsorganisationen satte honom framför andra i tillfälle att föra den koncentration vilken han insåg vara nödvändig, och den svenska tändsticksindustrien skulle kunna bibehålla sin dominansställning på världsmarknaden. Först och främst skulle därmed vinnas, att den intensiva konkurransen de svenska fabriken emellan upphörde, men dessutom vunnas många andra direkta förmåner, framför allt konsentration i fabriks- och försäljningsorganisationen.

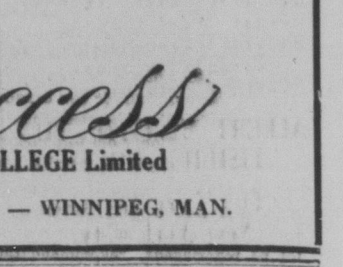
Under namn av Jönköpings och Vulcans Tändsticksfabriksaktiebolag, med huvudsäte i Jönköping, sammanslades sålunda år 1903 i ett bolag förändrat främst de trenne fabriker, som ägdes av kammarherre Löwendal, nämligen Jönköpings Västra Tändsticksfabrik, Annebergs Tändsticksfabrik och Västerviks Tändsticksfabrik, samt de fristående Jönköpings Tändsticksfabrik, Uddevalla Tändsticksfabrik och Vulcans Tändsticksfabrik i Tidaholm. — Bolagets ursprungliga aktiekapital uppgick till kr. 3,900,000.— i stamaktier och kr. 6,124,900.— i preferensaktier samt kr. 8,000,000.— i obligationer.

Ett icke ringa antal, delvis mycket livskraftiga, fabriker stode emellerit utanför Jönköpingskoncernen. På inblytt av civilingenjör Ivar Krüger bildades den 15 mars 1913 Aktiebolaget Förenade Svenska Tändsticksfabriker med ett aktiekapital av kronor 5,000,000.—. Genom denna sammanslagning kommo samtliga tändsticksfabriker i Sverige att tillhöra antingen Jönköpingskoncernen eller Förenade koncernen.

Den mest betydande av dessa uppfinnare är Alex Lagerman i Jönköping, och det kan ifrågasättas, om Sverige någonstans haft ett större geni på maskinkonstruktionens område. Hans namn är ej blott inlitt förenat med de största tändsticksmaskinerna utan Lagerman ägnade sig även åt konstruktion av typografiska maskiner och åstadkom bland annat en "sittmaskin", som övertärfade alla tillgångar. I många av Lagermans uppfinningar inom tändsticksbranschen hava de förefintliga problemen lösts på ett så slutgiltigt sätt, att möjligheter till mera betydande förbättringar knappast funnits. Lagermans så kallade komplettmaskin, som sattes i drift år

A Strong, Reliable Business School

It will pay you again and again to train in Winnipeg where employment is at its best and where you can attend the SUCCESS BUSINESS COLLEGE whose graduates are given preference by thousands of employers and where you can step right from school into a good position as soon as your course is finished. The SUCCESS BUSINESS COLLEGE, Winnipeg, is a strong, reliable school—its superior service has resulted in its annual enrollment greatly exceeding the combined yearly attendance of all other Business Colleges in the whole Province of Manitoba. Open all the year. Enroll at any time. Write for free prospectus.

385 1/2 PORTAGE AVE. — WINNIPEG, MAN.

Bolagets aktiekapital uppgick år 1922 till kr. 15,250,000.— i stamaktier och kr. 2,750,000.— i preferensaktier.

Ehuru ett visat samarbete ägde rum mellan de trevne stora tändsticksföretagen i Sverige (t. ex. gemensamma virkesinköp) kunde naturligtvis icke konkurrera å exportmarknaden undvikas. De koncentrationsplaner inom den svenska tändsticksindustrien, som förverkligats i dessa stora tändsticksföretag, slutfördes genom det år 1917 bildade Svenska Tändsticksaktiebolaget i Stockholm, vilket bolag inregistrerades den 7 december 1917 med ett kapital av kr. 106,740,000.—, varav aktiekapital kr. 45,000,000.— och reservfond kronor 61,740,000.—.

Bolagets syftemål var att i sig föra intresserna från de trevne förutvarande sammanslagningarna inom den svenska tändsticksbranschen. I överensstämmelse med denna uppgift förvärfade bolaget stamaktierna i Jönköpings och Vulcans Tändsticksfabriksaktiebolag samt stam- och preferensaktierna i Aktiebolaget Förenade Svenska Tändsticksfabriker.

Bolaget ökade år 1922 aktiekapitalet med kr. 45,000,000.— efter en kurs av 120 procent. Bolagets kapital utgjordes efter denna emission kr. 90,000,000 i aktiekapital och kr. 72,000,000.— i reservfond. Av emissionen ha 40 procent placerats på den engelska marknaden genom bankfirman Higginsson & Co., London, varvid aktierna samtidigt upptogs till notering å Londons fondbörs. Svenska Tändsticksaktiebolagets aktier är det första svenska industripapper, om introducerats på utländsk börs. Vid extra bolagsstämma i Stockholm den 5 maj 1924 med Svenska Tändsticksaktiebolagets aktieägare beslöt att öredubbla bolagets kapital genom utgivande av 900,000 st. nya aktier av serie B, vardera lydande nominellt å kr. 100.—. År 1927 utökades aktiekapitalet ytterligare med 90,000,000. Reservfonden utökades samtidigt till kr. 200,000,000.

Måhända finnes ingen annan industri, där svenskens oöbertriddliga framtående egenskaper som organiskt, uppfinnar och kvalitetsarbetare kommit så till sin rätt som inom tändsticksindustrien. Under det senaste rekortarskelet har aldrig funnits någon period, då svenska tändsticksindustrien icke varit absolut ledande i tekniskt avseende. Det fabrikt, som framställes av Jönköpings gamla tändsticksfabrik redan för 60 år sedan, förblir den dag som är kvalitativt övertärfad. Det är ett gott vittnesbörd att den tändsticksask, som först fördes i handeln av det gamla Jönköpingsbolaget, sedan dess icke blivit i någon enda detalj förändrad utan har accepterats som standardformat över hela jorden, varibet skottständer för försäljning. Dessutom ha flertal av alla de hundratals maskinella förbättringar, som under de gångna 70 åren gjorts, utföras av svenska uppfinnare.

Den mest betydande av dessa uppfinnare är Alex Lagerman i Jönköping, och det kan ifrågasättas, om Sverige någonstans haft ett större geni på maskinkonstruktionens område. Hans namn är ej blott inlitt förenat med de största tändsticksmaskinerna utan Lagerman ägnade sig även åt konstruktion av typografiska maskiner och åstadkom bland annat en "sittmaskin", som övertärfade alla tillgångar. I många av Lagermans uppfinningar inom tändsticksbranschen hava de förefintliga problemen lösts på ett så slutgiltigt sätt, att möjligheter till mera betydande förbättringar knappast funnits. Lagermans så kallade komplettmaskin, som sattes i drift år

Skandinavisk Önskas
Det finns fortfarande rum för många skandinaviska settlere i Canadas bästa "mixed farming" distrikt. Enderton Co. C. P. R. och Hudson Bay-land. 8 till 25 års avbetalningsvillkor. \$200 till \$400 vill köpet. Upparbetade farmlar till olika priser. Staden har mejeri, kvam, högskola, hospital m. m. Största skandinaviska settlement i Canada.
LEONARD WREDE
Box 51, Wadena, Sask.